

Emil Lemström

24.10.2023

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Maatalousjaosto

Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaosto, kirjallinen lausunto 25.10.2023

Asia: HE 41/2023 vp - valtion talousarvioksi 2024

Pyydettyinä lausuntona valtion talousarvioksi 2024 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Kannatamme hallituksen pyrkimystä tasapainottaa Suomen julkista taloutta ja hillitä velkaantumista. Näemme kehysmenettelyn uskottavuuden palauttamisen välttämättömänä julkisten menojen hillitsemisen välineenä. Teollisuuden kilpailukyvyn vahvistaminen ja vihreiden investointien edellytysten parantaminen on nähdäksemme Suomeen kestävä kasvun edellytys.
- Korostamme metsien kasvun edistämisen tärkeyttä aktiivisella ja oikeaan aikaan toteutetulla metsänhoidolla. Terveet ja hyvin kasvavat metsät tarjoavat Suomelle merkittäviä taloudellisia, sosiaalisia sekä ekologisia hyötyjä. Tästä syystä pidämme valitettavana metsätalouden kannustejärjestelmään kohdistettuja leikkauksia. Leikkaukset vaikuttavat myös Kansallisen metsästrategia 2035 toimeenpanon edistämiseen.
- Korostamme tarvetta pitkäjänteiselle vähäliikenteisten teiden toimenpideohjelmalle, sekä sille osoitettua erillisrahoitusta. Korjausvelan purkuun osoitetaan ensi vuodelle 250 MEur, mutta tällä rahoituksella ei aikaansaada vaikutusta yksityisomisteisille metsä- ja yksityisteille.
- Korostamme lisäksi tutkimuksen ja kehittämistoimien tärkeyttä laadukkaan metsävaratiedon tuottamisessa ja ylläpitämisessä.

Yleinen talouspolitiikka

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen vuoden 2024 talousarvioesityksen ehdotettu määrärahataso on 87,9 mrd. euroa, mikä on 6,5 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa. Hallitusohjelman talouspolitiikan tärkein päämäärä on saada Suomen talous kasvuun käynnistämällä työllisyyttä ja kasvua vauhdittavia rakenteellisia uudistuksia, joiden myönteiset vaikutukset julkiseen talouteen näkyvät vasta tulevinä vuosina. Sopeutustoimista huolimatta vuoden 2024 budjetin alijäämä on 11,5 mrd. euroa heikentyneen suhdannetilanteen ja valtion velan korkomenojen nousun myötä.

24.10.2023

Metsäteollisuus ry pitää hyvänä hallituksen päätöstä ryhtyä talouspolitiikan suunnanmuutokseen. Myös investointiohjelman käynnistäminen on aiheellinen ja hallituksen teollisuuspoliittisen kokonaisuuden toteuttamisen yksi kulmakivi. Lausuessamme hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2024, haluamme kuitenkin korostaa, että muutoksen on oltava pitkäkestoista, sillä vain useamman hallituskauden yli ulottuvilla päätöksillä voidaan varmistaa julkisen talouden kestävyys ja luoda edellytyksiä talouskasvulle.

Puuraaka-aineen saatavuuden turvaaminen

Metsäteollisuus ry korostaa metsien kasvun edistämisen tärkeyttä aktiivisella ja oikeaan aikaan toteutetulla metsänhoidolla. Terveet ja hyvin kasvavat metsät tarjoavat Suomelle merkittäviä taloudellisia, sosiaalisia sekä ekologisia hyötyjä tehden Suomesta myös houkuttelevan toimintaympäristön vihreille investoinneille.

Metsäteollisuus ry:n mielestä metsätalouden kannustejärjestelmään kohdistuvat leikkaukset ovat valitettavia. Metsätalouden kannustejärjestelmät ovat olleet isossa roolissa edistettäessä aktiivista ja oikeaan aikaan toteutettua metsänhoitoa. Lisäksi erityisen valitettavaa on joutomaiden metsitystuen poistuminen. Se on ollut ennen kaikkea iso imagokysymys Suomelle maana, jossa edelleen tapahtuu metsäkatoa. Tässä yhteydessä onkin muistettava, että metsää muutetaan kasvavasti muuhun maankäyttömuotoon uusiutuvan tuuli- ja aurinkoenergian rakentamisen vuoksi. Tämä poistaa hiilinielun lopullisesti. Samalla kuitenkin ymmärrämme esitetyt rahoitusleikkaukset ja julkisen talouden korjaustarpeen, joka heijastuu laajasti ei sektoreille.

Venäjän Ukrainaan kohdistunut hyökkäyssota johti tilanteeseen, jossa puuntuonti Venäjältä loppui. Tämä on kasvattanut kilpailua puuraaka-aineesta ja johtanut valitettavasti jalostuskelpoisen puun ohjautumiseen kasvavasti polttoon. Vaikutukset heijastuvat erityisesti kuitupuun käyttöön. Tästä syystä Metsäteollisuus ry on huolissaan metsätalouden kannustejärjestelmän nuorten metsien hoitoon liittyvistä rahoitusleikkauksista.

Metsäteollisuus ry haluaa myös muistuttaa Kansallisen metsästrategia 2035 toimeenpanon tärkeydestä, ja nostaa esiin huolen leikkausten vaikutuksista strategian sisältämien toimien edistämiseen. Katseemme on kuitenkin suunnattava vuotta 2035 paljon pidemmälle ja varmistettava muun muassa hyvälaatuisen puun saatavuus sekä vahvat hiilinielut vuosikymmenten kuluttua. Siksi juuri päivitetyn siemenviljelysten perustamisohjelman toteuttamiseen on varattava riittävä rahoitus.

Alempiasteinen tieverkko

Hallitusohjelman tavoitteena on huomioida alempiasteinen tieverkko perusväylänpidossa, mutta konkreettisia toimenpiteitä ei esitetä. Osana metsäpolitiikkaa esitetään metsätalouden tarpeiden huomioimista liikenneväylien rahoituksessa ja sen kohdentamisessa, mutta tässäkään ei esitetä konkreettisia toimenpiteitä tilanteen

24.10.2023

parantamiseksi. Sen sijaan vähäliikenteisten väylien rahoitukseen kohdistuvat toimenpiteet kielivät päinvastaisesta.

Sekä yksityisteiden että metsäteiden avustusten määrä on pienenemässä vuoden 2024 alusta. Toimivaksi rahoituskeinoksi osoittautunut puunsaannin ja huoltovarmuuden turvaamisen erilliraha poistuu kokonaan. Valtion vähäliikenteisille väylillä tärkeää perusväylänpidon rahoituksen vaikutusta heikentävät inflaatio ja kustannusten nousu. Rahat jaetaan ensisijaisesti vilkasliikenteisille väylille ja rahoituksen nimellinen arvo on pienentynyt merkittävästi kustannusnousun myötä.

Metsäteollisuus ry korostaa tarvetta pitkäjänteiselle vähäliikenteisten teiden toimenpideohjelmalle, sekä sille osoitettua erillirahoitusta. Korjausvelan purkuun osoitetaan ensi vuodelle 250 MEur, mutta tällä rahoituksella ei aikaansaada vaikutusta yksityisomisteisille metsä- ja yksityisteille. Joihinkin vähäliikenteisempiä valtion väyliin voi ohjautua rahoitusta, mutta yhteinen visio tarvittavista toimista metsätaloudelle tärkeiden väylien kunnossapidosta puuttuu.

Metsävaratiedon tutkimus- ja kehittämistoimet

Metsäteollisuus ry korostaa lisäksi tutkimuksen ja kehittämistoimien tärkeyttä laadukkaan metsävaratiedon tuottamisessa ja ylläpitämisessä. Suomessa on maailman tarkin metsävaratieto ja kattavat metsävarojen inventointimenetelmät. Suomen metsäkeskukseen kohdistuvat leikkaukset eivät saa heikentää laadukkaan metsävaratiedon kehittämistä ja ylläpitämistä.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja